

POHJOIS-SAVON ALUEELLINEN OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMA 2023-2025

Kommentointikierron kunnat ja oppilaitokset, nuorisovaltuusto elo-syyskuu 2024

Alueellinen opiskeluhuollon yhteistyöryhmän kokous 11.9.2024

Toinen kommenttikierros 14.10 - 25.10.2024

Perhe- ja vammaispalvelujen lautakunta kommenttikierros marraskuu 2024

Aluevaltuustossa hyväksyntä talvella 2024–2025

Sisällys

1 JOHDANTO.....	3
2 LAINSÄÄDÄNNÖLLINEN TAUSTA	6
2.1 Järjestämisvastuu	7
2.2 Oppilas- ja opiskelijahuoltolain soveltaminen	7
3 OPISKELUHUOLTOPALVELUJEN ALUEELLISEN TOTEUTTAMISEN KESKEISET PERIAATTEET JA TAVOITTEET	8
3.1 Opiskeluhuollon kokonaisuus ja toiminnan tavoitteet	9
3.2 Yhteisöllinen opiskeluhuolto	11
3.3 Yksilökohtainen opiskeluhuolto.....	12
3.4 Kouluterveydenhuolto	13
3.5 Opiskeluterveydenhuolto	14
3.6 Kuraattori- ja psykologipalvelut.....	16
3.6.1 Kuraattoripalvelut	16
3.6.2 Psykologipalvelut	17
3.7 Yhteistyö oppimisen tuen järjestämisessä.....	19
3.8 Lähipalveluperiaate.....	20
3.9 Viestintä, tiedottamis- ja ohjausvelvollisuus.....	20
3.9.1 Viestintä opiskeluhuoltopalveluista	20
3.9.2 Opiskeluhuollon yhteydenottokanavat ja ohjausvelvollisuus palveluihin.....	21
3.9.3 Oppilaitoksen ja opiskeluhuoltopalvelujen työntekijöiden välinen viestintä.....	22
3.9.4 Alueellisen opiskeluhuollon yhteistyöryhmän viestintä.....	22
4 SUUNNITELMA HYVINVOINTIALUEEN JA KOULUTUKSEN JÄRJESTÄJIEN VÄLISESTÄ YHTEISTYÖSTÄ OPISKELUHUOLLON KOKONAISUUDEN TOTEUTTAMISEKSI	23
4.1 Opiskeluhuollon järjestäminen ja yhdyspinnat.....	23
4.1.1 Alueellinen opiskeluhuollon yhteistyöryhmä ja sen tehtävät	24
4.1.2 Koulutuksen järjestäjäkohtaiset opiskeluhuollon ohjausryhmät	24
4.1.3 Oppilaitoskohtaiset opiskeluhuoltoryhmät	25
4.1.4 Oppilaitoksen kriisiryhmä	26
4.1.5 Oppilaitosympäristön terveellisyyden, turvallisuuden ja oppilaitosyhteisön hyvinvoinnin edistäminen ja seuranta	26
4.1.6 Muut yhteistyömuodot	27

5 ARVIOT OPISKELUHUOLTOPALVELUJEN KOKONAISTARPEESTA JA SUUNNITELMA VOIMAVAROJEN KOHDETAMISESTA.....	28
7 TOIMENPITEET ALUEELLISEN OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMAN TOTEUTTAMISEKSI JA SEURAAMISEKSI.....	29
7.1 Opiskeluhoitopalveluiden omavalvonta	30
7.2 Hyvinvoivat opiskelijat.....	31
7.3 Toimivat ja laadukkaat yhteisölliset opiskeluhoitoryhmät	32
7.4 Tasavertaiset opiskeluhoollon palvelut	32
9 LÄHTEET	33

1 JOHDANTO

Hyvinvointialueella tulee olla valtuustokausittainen alueellinen opiskeluhoitosuunnitelma hyvinvointialueen vastuulla olevien opiskeluhoitopalvelujen järjestämiseksi. Opiskeluhoollolla tarkoitetaan oppilaitoksissa tehtävää työtä, jolla edistetään, pidetään yllä ja luodaan edellytyksiä opiskelijan¹ hyvälle oppimiselle, psyykkiselle ja fyysiselle terveydelle sekä sosiaaliselle hyvinvoinnille. Opiskeluhoollon tavoitteena on edistää oppilaiden ja opiskelijoiden sekä koko opiskeluyhteisön ja -ympäristön hyvinvointia, huoltajien kanssa tehtävää yhteistyötä ja opiskelijoiden osallisuutta. Tavoitteena on myös turvata yksilökohtainen varhainen tuki kaikille sitä tarvitseville. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos THL 1, 2024.)

Opetustoimi, varhaiskasvatus ja hyvinvointialue toteuttavat opiskeluhoitoa suunnitelmallisena yhteistyönä ottaen mukaan myös opiskelijat, heidän huoltajansa ja tarvittaessa muut yhteistyötahot. Pohjois-Savon hyvinvointialueen vastuulla on tuottaa opiskeluhoollon palvelut (kuraattori, psykologi, esiopetusikäisten neuvolapalvelut sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuolto) alueensa esikoululaisille, peruskoulujen sekä toisen asteen opiskelijoille. Hallinnollisesti opiskeluhoitopalvelut sijoittuvat Pohjois-Savon hyvinvointialueella perhe- ja vammaispalveluiden toimialaan, perhekeskuspalveluihin. Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto ovat osa perheiden terveystalvueluita ja psykologi- ja kuraattoripalvelut muodostavat psykososiaalisen opiskeluhoollon kokonaisuuden. Perhekeskus on opiskeluhoollon osalta jakautunut kolmeen alueelliseen perhekeskukseen; pohjoinen, keskinen ja eteläinen. Tarkempi kuntajako on nähtävillä kuvassa 1 (kts. Kuva1).

---

¹ Opiskelijalla tarkoitetaan tässä yhteydessä sekä varhaiskasvatuksen esiopetukseen osallistuvia, kuin myös perusopetuksen oppilaita sekä toisella asteella opiskelevia.

Kuva 1. Perhe- ja vammaispalveluiden alueajako

Opiskeluhuollon tavoitteena Pohjois-Savossa on koulutuksen järjestäjien ja hyvinvointialueen yhteistyön mahdollisimman sujuva toimiminen sekä yhdenvertaisten ja tasalaatuisten opiskeluhoitopalvelujen saatavuus oppilaille ja opiskelijoille. Tämän tukemiseksi tulee hyvinvointialueella olla alueellinen yhteistyöryhmä, jonka yhtenä tehtävänä on laatia valtuustokausittainen alueellinen opiskeluhoitosuunnitelma. Alueellisessa opiskeluhoitosuunnitelmassa määritellään hyvinvointialueen ja koulutuksen järjestäjien väliset yhteistyötavat opiskeluhoollon kokonaisuuden toteuttamiseksi, opiskeluhoitopalvelujen alueellisen toteuttamisen tavoitteet ja periaatteet sekä toimet niiden toteuttamiseksi ja seuraamiseksi.

Alueellinen opiskeluhoitosuunnitelma perustuu oppilas- ja opiskelijahuoltolain 13 §:ssä tarkoitettuihin hyvinvointialueen alueella sijaitsevien koulutuksen järjestäjien opiskeluhoitosuunnitelmiin. Alueelliseen suunnitelmaan kirjataan alueella sijaitsevien koulutuksen järjestäjien opiskeluhoitosuunnitelmista ilmenneet arviot opiskeluhoitopalvelujen kokonaistarpeesta ja muista mahdollisista tarvittavista toimenpiteistä ja suunnitelmat opiskeluhoitopalveluiden voimavarojen kohdentamisesta. Alueellisen opiskeluhoitosuunnitelman tavoitteiden toteutumista seurataan ja raportoidaan luvun 7 mukaisesti.

Alueellinen opiskeluhoitosuunnitelma hyväksytään valtuustokausittain hyvinvointialueen aluevaltuustossa ja se on tarkastettava tarvittaessa. Suunnitelma liitetään lastensuojelulain 12 §:n 3 momentissa tarkoitettuun alueelliseen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan. Koulutusten järjestäjien vastuulla on laatia omat opiskeluhoitosuunnitelmat, suunnitelmat väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä suojaamiseksi, tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma sekä yksikkökohtaiset lääkehoito-, kriisi- ja pelastussuunnitelmat.

Tämä suunnitelma on laadittu Pohjois-Savon alueellisessa yhteistyöryhmässä, jossa on edustus hyvinvointialueen lisäksi kaikilta alueella toimivilta koulutuksen järjestäjiltä sekä oppilaiden edustus Pohjois-Savon nuorisovaltuustosta (2) sekä huoltajaedustus Kuopion vanhemmat ry:stä (1). Pohjatyo tehtiin yhteistyöryhmässä nimettyjen alatyöryhmien mukaan syksyn 2023 ja kevään 2024 aikana, jonka jälkeen pienempi ryhmä kokosi tuotokset yhteen heinäkuussa 2024. Suunnitelma lähetetään kommentoitavaksi kaikkien organisaatioiden edustajille sekä opiskelijoiden ja huoltajien edustajille mahdollisimman pian syyslukukauden alettua, jolloin suunnitelma olisi täydennettävänä seuraavassa Alueellisessa yhteistyöryhmässä 11.9.2024. Kommentointien ja täydennyksien jälkeen suunnitelma toimitetaan hyväksyttäväksi hyvinvointialueen aluevaltuustolle viimeistään talven 2024–2025 aikana.

2 LAINSÄÄDÄNNÖLLINEN TAUSTA

Opiskeluhuollon suunnittelua, toteuttamista sekä arviointia ohjaavat useat lait ja asetukset. Näistä merkittävämpänä toimii [Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013](#).

Muita opiskeluhoitoa ohjaavia lakeja ovat:

- [Perusopetuslaki 628/1998](#)
- [Lukion](#) 714/2018 ja [ammattillisen koulutuksen](#) lait 531/2017
- [Laki vapaasta sivistystyöstä](#) 632/1998
- [Terveystieteiden laeja](#) ja siihen liittyvät asetukset 1326/2010
- [Valtioneuvoston asetus neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta sekä lasten ja nuorten ehkäisevästä suun terveydenhuollosta](#) 338/2011
- [Laki potilaan asemasta ja oikeuksista](#) 785/1992
- [Sosiaalihoitolaki](#) 1301/2014
- [Laki sosiaalihoiton asiakkaan asemasta ja oikeuksista](#) 812/2000
- [Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä](#) 559/1994
[Laki sosiaalihoiton ammattihenkilöistä](#) 817/2015
- [Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä](#) 703/2023
- [Lapsen oikeuksien yleissopimus](#) 60/1991
- [Lastensuojelulaki](#) 417/2007
- [Nuorisolaki](#) 1285/2016
- [Laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä](#) 523/2015
- [Työturvallisuuslaki](#) 738/2002
- [Julkisuuslaki](#) 621/1999, [Tietosuojalaki](#) 1050/2018 ja [Sähköisen viestinnän tietosuojalaki](#) 516/2004
- [Suomen perustuslaki](#) 731/1999
- [Laki hyvinvointialueesta](#) 611/2021

2.1 Järjestämisvastuu

Pohjois-Savon hyvinvointialue vastaa opiskeluhoitopalveluiden järjestämisestä alueellaan sijaitsevien oppilaitosten² oppilas- ja opiskelijalain 1 §:ssä tarkoitetussa opetuksessa tai koulutuksessa oleville opiskelijoille heidän kotipaikastaan riippumatta. Hyvinvointialueella on velvollisuus järjestää opiskeluhoollon palvelut opiskelijoille myös silloin, kun koulutuksen järjestäjä on yksityinen organisaatio tai valtio, jollei koulutuksen järjestäjä päätä järjestää näitä palveluja osittain tai kokonaan omana toimintanaan ja omalla kustannuksellaan. Hyvinvointialue antaa tukea koulutuksen järjestäjälle opiskeluhoitopalveluiden järjestämisessä.

Opiskelijalla on oikeus saada maksutta sellainen opiskeluhoito, jota opetukseen tai koulutukseen osallistuminen edellyttää. Koulutuksen järjestäjän vastuulla on tarjota hyvinvointialueen käyttöön tarkoitukseen soveltuvat tilat palvelujen järjestämiseksi. Jos koulutuksen järjestäjän ei ole mahdollista tarjota tarkoitukseen soveltuvia tiloja oppilaitoksesta, hyvinvointialueen on järjestettävä palvelut opetuksen tai koulutuksen järjestäjän tarjoamissa oppilaitoksen välittömässä läheisyydessä sijaitsevissa tarkoitukseen soveltuvissa tiloissa. Koulutuksen järjestäjä on oikeutettu saamaan tilojen käytöstä aiheutuvista kustannuksista korvauksen hyvinvointialueelta. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 2013, §9.)

Opiskeluhoitopalvelujen järjestäminen kouluissa tai niiden välittömässä läheisyydessä ei koske terveydenhuoltolain 16 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettua suun terveydenhuoltoa eikä 6 kohdassa tarkoitettuja erikoistutkimuksia.

2.2 Oppilas- ja opiskelijahuoltolain soveltaminen

Oppilas- ja opiskelijahuoltolakia sovelletaan

- esi- ja perusopetuksen oppilaisiin

---

² Oppilaitos käsittää tässä dokumentissa sekä esiopetuksen toimipisteet, perusopetuksen koulut, että toisen asteen oppilaitokset.

- lukiossa ja ammatillisessa perustutkintokoulutuksessa opiskeleviin opiskelijoihin (myös oppisopimusopiskelijoihin)
- ammattitutkintokoulutuksessa opiskeleviin oppivelvollisiin
- maahanmuuttajille järjestettävän perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaisiin
- maahanmuuttajille ja vieraskielisille järjestettävän lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen opiskelijoihin
- niihin aikuislukion opiskelijoihin, jotka opiskelevat perusopetuksen oppimäärää
- lukio-opintoja aikuisten opetussuunnitelman mukaisesti opiskeleviin oppivelvollisiin
- tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen opiskelijoihin (TUVA)
- työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen (Telma) opiskelijoihin
- kansanopistojen oppivelvollisiin opiskelijoihin (myös aikuisten maahanmuuttajien kotoutumiskoulutuksessa olevat oppivelvolliset)

Lakia ei kuitenkaan sovelleta

- perusopetuslaissa tarkoitettuun aamu- ja iltapäivätoimintaan, perusopetuksen yksittäisiä oppiaineita opiskeleviin eikä lukion aineopiskelijoihin
- aikuislukiossa opiskeleviin, jotka suorittavat lukio-opintoja aikuisten lukiokoulutuksen opetussuunnitelman mukaisesti (ellei ole oppivelvollinen)
- oppisopimuskoulutuksessa oleviin, jos se järjestetään näyttötutkintoon valmistavana koulutuksena tai sellaisena lisäkoulutuksena, joka ei johda tutkintoon.

3 OPISKELUHUOLTOPALVELUJEN ALUEELLISEN TOTEUTTAMISEN KESKEISET PERIAATTEET JA TAVOITTEET

Alueellinen opiskeluhuoltosuunnitelma vuosille 2024–2027 perustuu opetuksen ja koulutuksen järjestäjien laatimiin paikallisiin opiskeluhuoltosuunnitelmiin ja niistä esiin nousseisiin tarpeisiin ja tavoitteisiin. Hyvinvointialueen aluehallitus on vuonna 2023 hyväksynyt lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman 2023–2025 (kts. Pohjois-Savon hyvinvointialue 2023). Suunnitelman tavoitteita ovat:

- Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden ovat kohdennetut ja yhdenvertaiset.
- Hallintorajat ylittävät yhteistyörakenteet ovat lasten, nuorten ja perheiden palveluita tukevia ja yhteensovittavia.

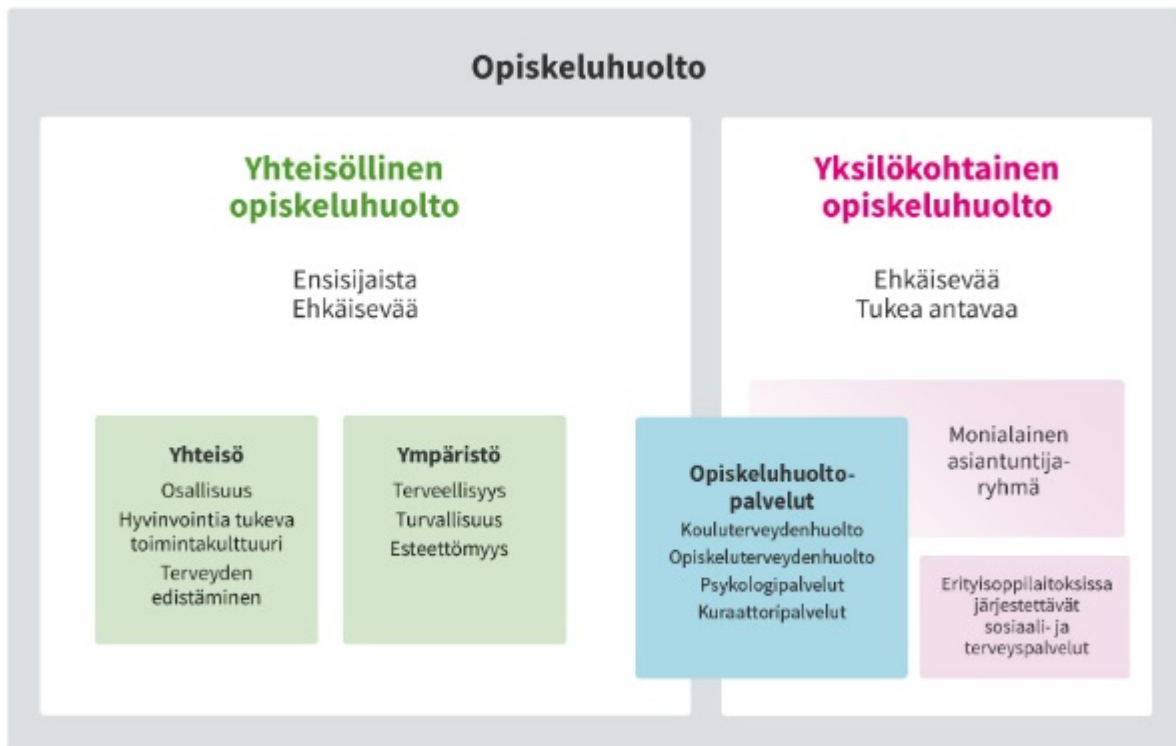
- Lapsia, nuoria ja perheitä kuullaan ja mahdollistetaan osallisuus.

Tämä alueellinen opiskeluhoollon suunnitelmia mukailee lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tavoitteita ja tukee suunnitelman toteutumista.

3.1 Opiskeluhoollon kokonaisuus ja toiminnan tavoitteet

Opiskeluhoollolla tarkoitetaan opiskelijan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa oppilaitosyhteisössä. Opiskeluhoollon on sekä perusopetuslaissa tarkoitettu oppilashuolto että lukiolaissa ja ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa tarkoitettu opiskelijahuolto. (THL 20204.)

Opiskeluhoollon toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä koko oppilaitosyhteisöä tukevana yhteisöllisenä opiskeluhoollona. Lisäksi opiskelijoilla on oikeus yksilökohtaiseen opiskeluhooltoon. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 2013, 3§.) Opiskeluhoollon palveluilla tarkoitetaan kouluterveydenhoitajan, koululääkärin, koulukuraattorin ja koulupsykologin palveluita. Opiskeluhoollon palvelujen on oltava lain mukaan opiskelijoiden helposti saavutettavissa, maksuttomia ja vapaaehtoisia (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 2013, 9§). Ainoastaan opiskeluterveydenhuollon sairaanhoitopalvelut ovat yli 18-vuotiaille opiskelijoille maksullisia. Opiskeluhoollon tarkempi kokonaisuus on nähtävillä kuvassa 2 (kts. Kuva 2).

Kuva 2. Opiskeluhoollon kokonaisuus (THL 2024.)

Opiskeluhooltoon sisältyvät perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen järjestäjän ja lukiolaissa tarkoitetun koulutuksen järjestäjän hyväksymän opetussuunnitelman mukainen ja ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 99 §:n 1 momentissa tarkoitetun koulutuksen järjestäjän päättämä opiskeluhoolto sekä opiskeluhoollon palvelut, joita ovat psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palvelut. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 2013, 6§.)

Opiskeluhoolto toteutetaan opetustoimen sekä hyvinvointialueen monialaisena suunnitelmallisena yhteistyönä opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa sekä tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kanssa. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 2013, 9§.) Koulu- ja oppilaitosten yhteisöllisten opiskeluhoolloryhmien jäsenten keskinäisellä yhteistyöllä varmistetaan ennaltaehkäisevä työote.

Opiskeluhoollossa käytetään ennaltaehkäisevää työtä ja annetaan havaittuihin haasteisiin varhaisen vaiheen tuki. Opiskeluhoollopalvelujen toimintaa ohjaavat Pohjois-Savon hyvinvointialueen perhekeskuksen arvot. Toiminnassa huomioidaan oppilaitosten arvopohjat.

Pohjois-Savon hyvinvointialueen perhekeskuksen ovat: kohtaamme arvostavasti, toimimme yhdessä ja edistämme osallisuutta. Perhekeskustoiminnan ydin on, että asiakkaan etu on aina ensisijaista ja opiskeluhoitopalveluissa pyritään varmistamaan tämä.

Alueellisella opiskeluhoiton suunnitelmalla pyritään tukemaan oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvointia, tuottamaan tasavertaisia ja laadukkaita palveluita sekä yhtenäistämään ja kehittämään opiskeluhoitopalveluiden käytänteitä ja palveluprosesseja. Alueellisen opiskeluhoiton suunnitelman avulla pyritään myös toimimaan ja avoimeen yhteistyöhön hyvinvointialueen ja koulutusten järjestäjien välillä.

Alueellisessa yhteistyöryhmässä sekä alatyöryhmissä on valittu seuraavat teemat opiskeluhoiton tavoitteiksi vuosille 2024–2025:

- hyvinvoivat opiskelijat; opiskelijoiden osallisuuden vahvistaminen, tunne- ja vuorovaikutustaitojen vahvistaminen
- toimivat ja laadukkaat yhteisölliset opiskeluhoitoryhmät oppilaitoksissa
- työskentelypainopisteen siirtäminen yksilötyöstä yhteisölliseen työhön
- tasavertaiset palvelut, jonka pohjan luovat yhtenäiset ohjeistukset, selkeät tehtäväkuvaukset ja toimintatavat sekä toimivat yksilökohtaisen opiskeluhoiton monialaiset asiantuntijaryhmät.
- Vuosittainen seuranta alueella ajankohtaisista ilmiöistä/teemoista vuosittaisessa hyvinvoinnin vuosiraportissa. Lisäksi koulu- ja oppilaitoskohtaisista alatyöryhmistä nostoja ajankohtaisista ilmiöistä.

Tavoitteet täsmennetään seuraavassa alueellisessa opiskeluhoiton kokouksessa 11.9.2024.

3.2 Yhteisöllinen opiskeluhoito

Opiskeluhoitoa toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä ja koko koulu yhteisöä tukevana yhteisöllisenä opiskeluhoitona. Yhteisöllinen opiskeluhoito tarkoittaa hyvää yhteistyötä ja toimintakulttuuria, yhteisöllistä toimintaa, kodin ja oppilaitoksen välistä yhteistyötä sekä oppilaan ja opiskelijan hyvinvointia, osallisuutta ja turvallisuutta edistäviä toimia. Yhteisöllistä opiskeluhoitoa voidaan kohdentaa myös tietyille luokka-asteille tai ryhmille, esim. koulun aloittamis- tai päätösvaiheeseen tai tunnistettuun ryhmään liittyvien haasteiden perusteella.

Kaikkien oppilaitoksessa opiskelijoiden kanssa työskentelevien sekä opiskeluhuoltopalveluista vastaavien viranomaisten ja työntekijöiden on tehtävissään edistettävä opiskelijoiden ja oppilaitosyhteisön hyvinvointia sekä kotien ja oppilaitoksen välistä yhteistyötä. Ensisijainen vastuu oppilaitosyhteisön hyvinvoinnista on rehtorilla ja opetus- ja ohjaushenkilöstöllä. Yhteisöllisen opiskeluhuollon sisältöalueet ovat nähtävillä kuvassa 3 (kts. Kuva 3).

Kuva 3. Yhteisöllisen opiskeluhuoltotyön sisältöalueita (THL 2 2023.)

Opetushallituksen eri koulutusasteita koskevissa määräyksissä on kohtia, joissa oppilaitosten henkilöstöä veloitetaan ottamaan opiskeluhuoltopalvelut mukaan oppilaan / opiskelijan tilanteen arviointiin, selvittämiseen tai jälkihoitoon. Tällaisia ovat esimerkiksi tietyt kurinpitomenettelytilanteet (kts. tarkemmin esim. Perusopetuslaki §36).

3.3 Yksilökohtainen opiskeluhuolto

Yksilökohtaista opiskeluhuoltotyötä ohjaa lapsen edun ensisijaisuus ja hänen hyvinvointinsa edistäminen (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki, Suomen perustuslaki §19 koskien lapsen hyvinvoinnin turvaamista sekä Lapsen oikeuksien sopimus 1989, (jonka Suomi ratifioi 1991) 3. ja 6. artiklat).

Yksilökohtaisella opiskeluhuollolla tarkoitetaan yksittäiselle opiskelijalle annettavia:

- koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palveluja
- opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalveluja
- monialaista yksilökohtaista opiskeluhuoltoa: monialainen asiantuntijaryhmä, joka voidaan koota tapauskohtaisesti opiskelijan tueksi.
- Oppilas- ja opiskelijahuoltolain 10 §:ssä tarkoitettuja koulutuksen järjestäjän järjestämiä sosiaali- ja terveyspalveluja

Yksilökohtainen opiskeluhuolto on ehkäisevää ja koulunkäyntiin, opiskeluun sekä psyykkiseen ja sosiaaliseen hyvinvointiin tukea antavaa. Opiskelija ja huoltajat ovat vahvasti osallisina yksilökohtaisessa opiskeluhuoltotyössä. Opiskelijan omat toivomukset ja mielipiteet on otettava huomioon häntä koskevissa toimenpiteissä ja ratkaisuissa hänen ikänsä, kehitystasonsa ja muiden henkilökohtaisten edellytystensä mukaisesti. Lisäksi palveluita toteuttaessa huomioimaan asiakkaan kielellisten oikeuksien toteutuminen.

Yksilökohtaisen opiskeluhuollon monialainen oppilas-/opiskelijakohtainen asiantuntijaryhmä kootaan tarvittaessa tuen tarpeen arviointia ja muodon suunnittelua varten oppilaan / opiskelijan suostumuksen mukaisesti. Asiantuntijaryhmään voidaan nimetä asiantuntijoita jäseneksi vain opiskelijan tai, ellei hänellä ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, hänen huoltajansa suostumuksella. Monialaiseen asiantuntijaryhmään voidaan opiskelijan yksilöllisellä kirjallisella suostumuksella tarvittaessa kutsua myös opiskeluhuollon yhteistyötahoja, kuten muita sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisia (esim. päihdetyöntekijä tai lastensuojelun työntekijä) tai opiskelijan läheisiä.

Opettajat toimivat tyypillisesti avainhenkilöinä opiskelijan tuen tarpeen tunnistamisessa. Opettajan näkökulmaa tarvitaan myös tilanteen tarkemmassa selvittelyssä sekä tuen suunnittelussa ja järjestämisessä.

3.4 Kouluterveydenhuolto

Kouluterveydenhuolto on peruskoululaisille ja heidän perheilleen suunnattu lakisääteinen terveyspalvelu, joka on saatavilla koululla tai sen välittömässä läheisyydessä (Terveydenhuoltolaki 2022).

Kouluterveydenhuollon perustehtäviä ovat:

- koko oppilaitosyhteisöön tai suppeampaan ryhmään liittyvät ennaltaehkäisevät, yhteisölliset työmuodot
- kouluympäristön terveellisyden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin edistäminen sekä seuranta kolmen vuoden välein
- vuosiluokittain oppilaan kasvun ja kehityksen sekä terveyden ja hyvinvoinnin seuraaminen ja edistäminen
- oppilaan vanhempien ja huoltajien kasvatustyön tukeminen
- oppilaan suun terveydenhuolto, johon sisältyvät suun terveystarkastukset vähintään kolme kertaa ja yksilöllisen tarpeen mukaisesti
- oppilaan erityisen tuen tai tutkimusten tarpeen varhainen tunnistaminen ja tukeminen sekä pitkäaikaisesti sairaan lapsen omahoidon tukeminen yhteistyössä muiden oppilashuollon toimijoiden kanssa sekä tarvittaessa jatkotutkimuksiin ja -hoitoon ohjaaminen
- oppilaan terveydentilan toteamista varten tarpeelliset erikoistutkimukset.

Kouluterveydenhuoltoon kuuluu myös oppilaan työelämään tutustumisen aikainen terveydenhuolto. Kouluterveydenhuollon palveluiden toteuttamista ja sisältöjä ohjaa Valtioneuvoston asetus neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta sekä lasten ja nuorten ehkäisevästä suun terveydenhuollosta (338/2011) sekä terveyden- ja hyvinvoinnin laitos ja heidän ylläpitämä NEUKO- tietokanta (2021). Asetuksen mukaisesti kouluterveydenhuollossa tehdään laajat terveystarkastukset yhteistyössä terveydenhoitajan ja lääkärin kanssa koululaisille ja heidän huoltajilleen 1. luokalla, 5. luokalla ja 8. luokalla. Muilla vuosiluokilla terveydenhoitaja tapaa opiskelijat määräaikaistarkastuksissa. Kouluterveydenhuoltoon kuuluu myös asetuksenmukaiset määräaikaiset suun terveystarkastukset oppilaalle ensimmäisellä, viidennellä ja kahdeksannella vuosiluokalla. (THL 3, 2024.) Oppilas- ja opiskelijahuoltolain (2013, 17§) mukaisesti kouluterveydenhuolto on järjestettävä siten, että oppilas voi tarvittaessa päästä terveydenhoitajan vastaanotolle myös ilman ajanvarausta.

3.5 Opiskeluterveydenhuolto

Opiskeluterveydenhuoltoon sisältyvät terveyttä edistävä ja sairauksia ehkäisevä toiminta. Lukioiden ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden sekä korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta annetun lain (695/2019) 2 §:ssä tarkoitettujen opiskelijoiden opiskeluterveydenhuoltoon sisältyvät:

- oppilaitoksen opiskeluympäristön terveellisyden ja turvallisuuden sekä opiskeluyhteisön hyvinvoinnin edistäminen. Seuranta ja raportointi asiasta toteutetaan kolmen vuoden välein
- opiskelijoiden terveyden ja hyvinvoinnin sekä opiskelukyvyn seuraaminen ja edistäminen, johon sisältyvät lukion ja ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoille kaksi määräaikaista terveystarkastusta ja kaikille opiskelijoille terveystarkastukset yksilöllisen tarpeen mukaisesti
- perusterveydenhuollon terveyden- ja sairaanhoitopalvelut mukaan lukien mielenterveys- ja päihdetyö, seksuaaliterveyden edistäminen ja suun terveydenhuolto
- opiskelijan erityisen tuen tai tutkimusten tarpeen varhainen tunnistaminen, opiskelijan tukeminen ja tarvittaessa jatkotutkimuksiin tai -hoitoon ohjaaminen sekä psykoterapiaan ohjaamisen edellyttämä hoito ja lausunto.

Opiskeluterveydenhuoltoon kuuluu myös opiskelijan muun kuin oppisopimukseen perustuvan työpaikalla järjestettävän koulutuksen ja työharjoittelun aikainen terveydenhuolto. (Terveydenhuoltolaki 2022.)

Opiskeluterveydenhuollon palveluiden toteuttamista ja sisältöjä ohjaa Opiskeluterveydenhuollon opas vuodelta 2021 sekä Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen ylläpitämä NEUKO- tietokanta. (THL 4, 2024). Opiskeluterveydenhuolto on järjestettävä niin, että opiskelijalla on mahdollisuus saada arkipäivisin virka-aikana välittömästi yhteys opiskeluterveydenhuoltoon ja palvelujen on oltava saatavilla ainakin arkipäivisin päiväsaikaan. Lisäksi toisen asteen opiskelijan tulee tarvittaessa päästä terveydenhoitajan vastaanotolle ilman ajanvarausta.

Opiskelijoiden sairaanhoidon tarpeen arvioinnissa ja hoitoon pääsyssä noudatetaan samoja kriteerejä ja aikarajoja kuin muidenkin kunnan asukkaiden kohdalla. Opiskelijoiden tulee saada virka-aikana viivytyksettä yhteys opiskeluterveydenhuoltoon tai sotekeskukseen. Hoidon tarpeen arviointi tulee tehdä saman päivän aikana ja hoito tulee aloittaa viimeistään 14 vuorokauden kuluessa. (Terveydenhuoltolaki 2023.)

3.6 Kuraattori- ja psykologipalvelut

Opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalvelut ovat osa esi- ja perusopetuksessa sekä toisen asteen oppilaitoksissa tehtävää opiskeluhoitotyötä, mikä määräytyy oppilas- ja opiskelijahuoltolain §7 pohjalta. Tällä tarkoitetaan opiskeluhoollon psykologin ja kuraattorin antamaa opiskelun ja koulunkäynnin tukea ja ohjausta, jolla:

- 1) edistetään koulu- ja opiskeluyhteisön hyvinvointia sekä yhteistyötä opiskelijoiden perheiden ja muiden läheisten kanssa
- 2) tuetaan opiskelijoiden oppimista ja hyvinvointia sekä sosiaalisia ja psyykkisiä valmiuksia.

Opiskeluhoollon psykologit ja kuraattorit työskentelevät oppilaitoksissa, joten oppilaitokset ovat heidän lähityöpisteitään. Opiskeluhoollon psykologi- ja kuraattoripalvelut toimivat kiinteässä yhteistyössä opiskelijoiden ja huoltajien, oppilaitoksen henkilöstön sekä muiden opiskeluhoollon ammattilaisten ja muiden palvelujen kanssa.

Opiskelijalle on tarjottava mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti opiskeluhoollon psykologin tai kuraattorin kanssa viimeistään seitsemäntenä oppilaitoksen työpäivänä sen jälkeen, kun opiskelija on tätä pyytänyt. Jos asia on kiireellinen, keskustelu on järjestettävä samana tai seuraavana koulupäivänä. Palveluun tulee pystyä hakeutumaan matalalla kynnyksellä. (Oppilas- ja opiskeluhoitolaki 2013, §15.)

3.6.1 Kuraattoripalvelut

Opiskeluhoollon kuraattori antaa opiskelun ja koulunkäynnin tukea ja ohjausta sekä yhteisöllisellä että yksilötasolla. Kuraattori tuo kouluyhteisöön sosiaalialan ja sosiaalisen vuorovaikutuksen sekä hyvinvoinnin asiantuntemusta. Hän tarjoaa ohjausta ja tukea erityisesti perhetilanteeseen, vuorovaikutukseen, sosiaalisiin suhteisiin ja elämänhallintaan liittyvissä kysymyksissä.

Opiskeluhoollon kuraattoripalvelussa palvelumuotoja ovat:

- 1) koko oppilaitosyhteisöön tai suppeampaan ryhmään liittyvät ennaltaehkäisevät, yhteisölliset työmuodot ja

2) yksilökohtaiseen palveluun liittyvät työmuodot.

Yhteisöllinen työ muodostuu ennaltaehkäisevistä ja yhteisöllistä hyvinvointia ylläpitävistä toiminnoista, joita kuraattori toteuttaa usein yhteistyössä muiden oppilaitoksen työntekijäryhmien kanssa. Yhteisöllisen työn muotoja ovat mm. opiskelijoiden pienryhmä- ja luokkatyöskentely sekä oppilaitosten kehittämistyöryhmiin ja hyvinvointia tukeviin teemapäiviin ja tapahtumiin osallistuminen. Yksilötyössä kuraattori työskentelee yksittäisen opiskelijan asiassa. Tarvittaessa myös opiskelijan läheisverkosto otetaan mukaan työskentelyyn. Yksilötyössä kuraattori tarjoaa opiskelijalle mm. tukikäyntejä, joiden tavoitteena on tukea opiskelijan tilannetta sosiaalihuollon palveluiden ja sosiaalisen vuorovaikutuksen keinoin. Opiskelijakohtaiset monialaiset asiantuntijaryhmät ovat myös keskeinen yksilötyön työmuoto. Merkittävä osa opiskeluhoollon kuraattorien palveluista on lisäksi opetushenkilöstön sekä muiden ammattilaisten yhteisöllisen, että yksilöllisen tason konsultaatiota.

Opiskeluhoollon kuraattoripalvelu on ensisijaisesti ennaltaehkäisevää ja varhaista tukea tarjoava palvelu, mutta palvelun piirissä ovat kaikki opiskelijat esiopetuksesta toiselle asteelle, vaikka heidän palvelutarpeensa ja hoitovastuunsa olisi myös vahvempien palvelujen piirissä. Vahvempien palvelujen piirissä olevien opiskelijoiden opiskeluhoollon kuraattoripalvelu painottuu ympäristön konsultaatioon opiskelijan arjen tuen ja suotuisan opiskeluympäristön järjestämiseksi.

Jokaiselle oppilaitokselle on nimetty kuraattori ja häneen saa yhteyden puhelimitse tai sähköisen viestinnän kautta. Kuraattoripalveluissa työskentelee myös Opiskeluhooltolain (2013) 7§:n mukaisia vastaavia kuraattoreita. Vastaavia kuraattoreita tulee olemaan syksyllä 2024 yhteensä viisi (5).

3.6.2 Psykologipalvelut

Opiskeluhoollon psykologi antaa opiskelun ja koulunkäynnin tukea ja ohjausta sekä yhteisöllisellä että yksilötasolla. Psykologi tuo koulu yhteisöön psykologista asiantuntemusta toimien lapsen ja nuoren kasvun ja kehityksen, tunne-elämän ja psyykkisen hyvinvoinnin vahvistamisen sekä oppimisen psykologian asiantuntijana koulussa. Yksilötyössä hänen tehtävänä on auttaa ja

tukea oppilaita koulunkäyntiin, oppimiseen, kasvuun ja kehitykseen sekä psyykkiseen hyvinvointiin liittyvissä asioissa.

Opiskeluhoollon psykologipalvelussa palvelumuotoja ovat:

- 1) koko oppilaitosyhteisöön tai suppeampaan ryhmään liittyvät yhteisölliset työmuodot, mikä on ennaltaehkäisevää työtä sekä
- 2) yksilökohtaiseen palveluun liittyvät työmuodot, mikä on haasteita tunnistavaa ja arvioivaa, varhaisen vaiheen tukea antavaa sekä osin myös korjaavaa tukea liittyen kehitykseen, oppimiseen, opiskelukykyyn ja mielenterveyteen. Työmuotoina ovat mm. konsultaatiota, psykologisia arvioita ja tutkimuksia, varhaisen vaiheen lyhytinterventioita, moniammatillista tuen suunnittelua ja toteutusta, ohjausta ja neuvontaa huoltajille sekä hoitoonohjausta.

Opiskeluhoollon psykologipalvelu on ensisijaisesti ennaltaehkäisevää ja varhaista tukea tarjoava palvelu, mutta palvelun piirissä ovat kaikki opiskelijat esiopetuksesta toiselle asteelle, vaikka heidän hoitovastuunsa ja palvelutarpeensa olisi myös vahvempien palvelujen piirissä. Vahvempien palvelujen piirissä olevien opiskelijoiden osalta opiskeluhoollon psykologipalvelu painottuu ympäristön konsultaatioon opiskelijan arjen tuen ja suotuisan opiskelu ympäristön järjestämiseksi. Merkittävä osa opiskeluhoollon psykologien palveluista on muiden ammattilaisten sekä yhteisöllisen että yksilöllisen tason konsultaatiota, ja esi- ja perusopetuksessa opiskeluhoollon psykologityössä osallistutaan kiinteästi perusopetuslain alaisen pedagogisen tuen tarpeen arviointiin ja tuen järjestämisen suunnitteluun oppimisen ja koulunkäynnin tukea tarvitsevien opiskelijoiden kohdalla.

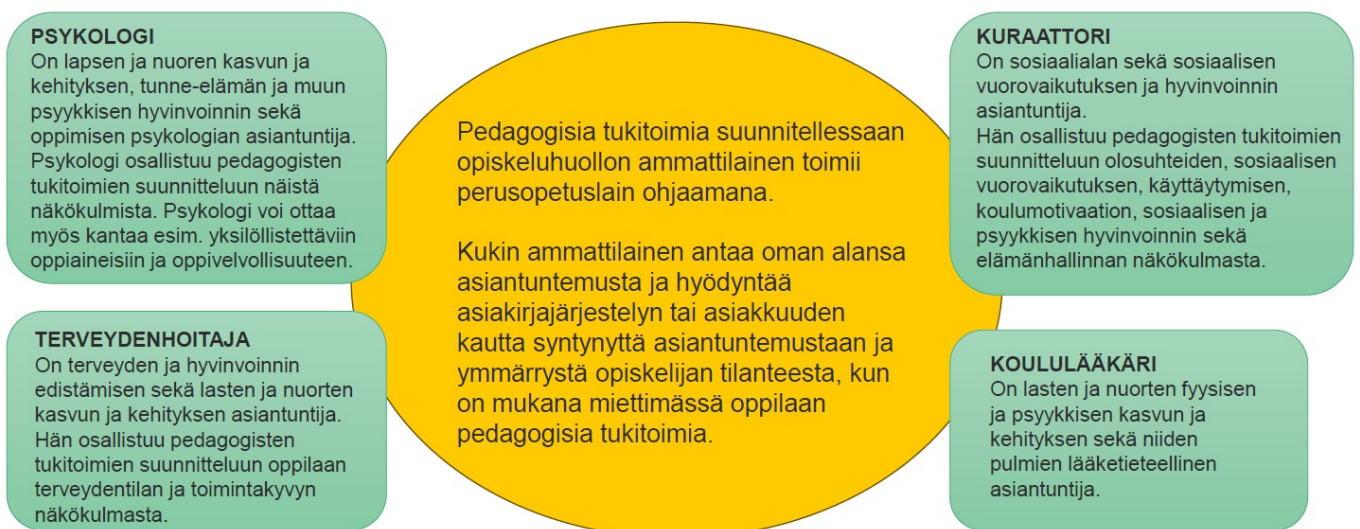
Jokaiselle oppilaitokselle on nimetty psykologi, ja psykologiin saa yhteyden puhelimitse tai sähköisen viestinnän kautta. Mikäli oppilaitokselle ei ole rekrytointivaikeuksien vuoksi voitu nimetä omaa psykologia, tarjotaan väliaikaisesti konsultoivan psykologin palvelu. Konsultoiva psykologi hoitaa niillä kouluilla, joilta puuttuu oma psykologi, ko. oppilaitoksen ns. pakolliset ja kiireelliset psykologin tehtävät, kuten konsultaation, tutkimustarpeiden arvioinnit, pedagogisiin asiakirjoihin liittyvät tehtävät sekä osallistuu tarvittaessa yksilöllisen opiskeluhoollon monialaisiin asiantuntijaryhmiin, yhteisöllisiin opiskelutyöryhmiin ja muihin hyvinvointia tukeviin teemapäiviin ja tapahtumiin sekä yhteisöllisiin opiskeluhoolloryhmiin. Tarvittaessa ja taloudellisten reunaehtojen puitteissa psykologipalvelua täydennetään ostopalveluin. Mahdollinen

ostopalvelujen tarve arvioidaan konsultoivan psykologin ja opiskeluhoillon esihenkilön yhteistyönä.

3.7 Yhteistyö oppimisen tuen järjestämisessä

Opiskeluhoillon ammattihenkilön tulee perusopetuslain ja esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelman mukaisesti tarpeen mukaan osallistua pedagogisten asiakirjojen käsittelyä ja laadinnan moniammatilliseen yhteistyöhön. Esiopetuksen opetussuunnitelma sisältää kasvun ja oppimisen tuen ja perusopetuksen opetussuunnitelma oppimisen ja koulunkäynnin tuen. Tuen tarpeen arviointiin ja sen järjestämiseen kuuluu useita vaiheita, jotka on toteutettava monialaisesti opiskeluhoiltopalvelujen kanssa. Opiskeluhoillon palveluista on tärkeää olla mukana ne työntekijät, jotka ovat kyseisen oppilasasian kannalta tarkoituksenmukaiset. Kuvassa neljä on kuvattu opiskeluhoiltopalveluiden ammattilaisten rooleja pedagogisten tukitoimien suunnittelussa (kts. Kuva 4).

Perustusopetuslaki ohjaa opiskeluhoillon ammattilaisten tehtäviä pedagogisten tukitoimien suunnittelussa

Kuva 4. Opiskeluhoiltopalveluiden ammattilaisten tehtävät pedagogisten tukitoimien suunnittelussa (Pohjois-Savon hyvinvointialue 2024 ohjeistuksia).

Tehostetun ja erityisen tuen opiskelijat saattavat tarvita myös yksilöllistä opiskeluhuoltoa. Tällöin hyvä käytäntö on perustaa oppilaan asian ympärille yksilöllisen opiskeluhuollon monialainen asiantuntijaryhmä ja käsitellä tuen tarpeita monialaisesti kokonaisuutena. Tällöin kirjaamiset tehdään erikseen sekä pedagogisiin asiakirjoihin että opiskeluhuollon rekistereihin.

3.8 Lähipalveluperiaate

Opiskeluhuoltopalvelujen on oltava lain mukaan opiskelijoiden helposti saavutettavissa. Opiskeluhuoltopalvelujen henkilöstön työtiloista ja niiden käytöstä sovitaan yhteistyössä koulutuksen järjestäjän ja Pohjois-Savon hyvinvointialueen opiskeluhuollon esihenkilöiden ja tilapalvelujen kanssa. Tarkempi vastuu tila-asioista on määritelty kappaleessa 2.1 Järjestämisvastuu.

Terveystieteiden lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettuja opiskeluterveydenhuollon palveluja voidaan perustellusta syystä järjestää myös muussa opiskeluterveydenhuollon palveluja antavassa yksikössä, jos se on tarkoituksenmukaista opiskelijoiden tarpeiden, palvelujen laadun, potilasturvallisuuden taikka muun näihin rinnastettavan syyn perusteella. Pohjois-Savon hyvinvointialueen periaatteena on opiskeluhuollon palvelujen tuottaminen ensisijaisesti omana toimintana. Tarvittaessa omaa toimintaa voidaan täydentää ostopalveluin.

3.9 Viestintä, tiedottamis- ja ohjausvelvollisuus

3.9.1 Viestintä opiskeluhuoltopalveluista

Pohjois-Savon hyvinvointialueen ja koulutuksen järjestäjät vastaavat yhteistyössä siitä, että opiskelijoilla ja heidän huoltajillaan on ajantasainen tieto oppilaitoksen ja sen opiskelijoiden käytettävissä olevasta opiskeluhuoltopalveluista.

Hyvinvointialueen vastuulla on tiedottaa koulutuksenjärjestäjiä oppilaitoksen ja sen opiskelijoiden käytettävissä olevista opiskeluhuoltopalveluista. Lisäksi hyvinvointialue vastaa siitä, että opiskeluhuoltopalvelujen yhteystiedot löytyvät Pohjois-Savon hyvinvointialueen verkkosivuilta [Koululaisten ja opiskelijoiden palvelut](#). Koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että tieto oppilaitoksen ja opiskelijoiden käytettävissä olevasta opiskeluhuoltopalveluista on opiskelijoilla ja heidän

huoltajillaan, ja helposti löydettävissä (esim. oppilaitoksen verkkosivuilta). Lisäksi koulutuksenjärjestäjä vastaa siitä, että koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelma on opiskelijoiden ja huoltajien saatavilla.

Oppilaitoksissa järjestetään säännöllisesti joka vuosi luokka- tai yksikkökohtaisia infotilaisuuksia, joissa kerrotaan opiskeluhoitopalveluista opiskelijoille sekä heidän huoltajilleen. Opiskeluhoillon työntekijät voivat myös jalkautua vanhempainiltoihin tai järjestää erilaisia tilaisuuksia, joissa annetaan ajankohtaista tietoa terveyteen, hyvinvointiin ja opiskeluhoitoon liittyen.

3.9.2 Opiskeluhoillon yhteydenottokanavat ja ohjausvelvollisuus palveluihin

Opiskelijan tulee pystyä hakeutumaan opiskeluhoitoon ottamalla suoraan yhteys oman oppilaitoksen opiskeluhoillon työntekijään ja saada tarvitsemansa tuki myös siten, ettei asiakkuus tule muiden henkilöiden tietoon. Tämä edellyttää, että opiskeluhoillon työntekijä saa tarvitsemansa opiskelijaa ja opiskelijan opiskeluhoollollisen tukemisen kannalta opiskelijan koulunkäyntiä ja henkilöllisyyttä koskevan oleellisen tiedon ilman välikäsiä. Tietojen luovuttamisessa noudatetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä.

Yksilökohtaisessa opiskeluhoillossa oppilas/opiskelija tai huoltaja sekä koulun henkilöstö saa yhteyden opiskeluhoillon henkilöstöön puhelimella, Wilma-viestillä, sähköpostilla tai hyvinvointialueen turvapostilomakkeella. Lähtökohtaisesti yhteydenpitoon käytetään puhelinta ja sensitiivisen tiedon välittämisessä hyvinvointialueen turvapostipalvelua. Tapaamisaikojen sopimiseen voidaan käyttää Wilma-viestejä ja normaalia sähköpostia.

Oppilaitoksen ja opiskeluhoillon henkilökunnalla on velvollisuus ohjata opiskelijaa hakemaan tarvitsemiaan opiskeluhoillon etuuksia ja palveluja. Jos oppilaitoksen työntekijä arvioi, että opiskelija tarvitsee opiskeluhoitopalveluja, hänen on otettava viipymättä yhteyttä koulu- tai opiskeluterveydenhuollon työntekijään tai opiskeluhoillon psykologiin tai kuraattoriin yhdessä opiskelijan kanssa ja annettava tiedossaan olevat tuen tarpeen arvioimiseksi tarvittavat tiedot. Jos yhteydenottoa ei ole mahdollista tehdä yhdessä opiskelijan kanssa, hänelle on annettava tieto yhteydenotosta ja mahdollisuus keskustella yhteydenottoon liittyvistä syistä säädetyssä määräajassa. Myös muu kuin oppilas- ja opiskelijahuoltolain 1 momentissa tarkoitettu työntekijä, joka ammatillisessa tehtävässään on saanut tietää opiskelijan tuen tarpeesta, voi

salassapitosäännösten estämättä ottaa yhteyttä opiskeluhuollon psykologiin tai kuraattoriin. Opiskelijan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle on annettava tieto yhteydenotosta opiskeluhuollon työntekijään, jollei siitä toisin säädetä. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 2013.)

3.9.3 Oppilaitoksen ja opiskeluhoitopalvelujen työntekijöiden välinen viestintä

Yhteisöllisen opiskeluhoitotyön sujuminen edellyttää toimivaa ja ajantasaista viestintää. Saumattoman yhteistyön merkitys korostuu erityisesti oppilaitosten erilaisissa kriisitilanteissa. Opiskeluhoitopalvelujen työntekijöillä tulee olla pääsy oppilaitoksen yhteisöllistä opiskeluhoittoa koskeviin ajantasaisiin dokumentteihin (mm. kriisi- ja turvasuunnitelmat ja yhteisöllisen opiskeluhoitollon tapahtumasuunnitelmat) ja heidän tulee olla koulun opiskeluhoittoa ja koulun arjen toimintaa kokonaisuudessaan koskevilla sähköpostilistoilla.

Yksilökohtaisessa opiskeluhoitossa ja pedagogisten asiakirjojen käsittelyssä käytetään suoran kommunikaation ohella ensisijaisesti puhelinta ja sähköistä turvapostia.

3.9.4 Alueellisen opiskeluhoitollon yhteistyöryhmän viestintä

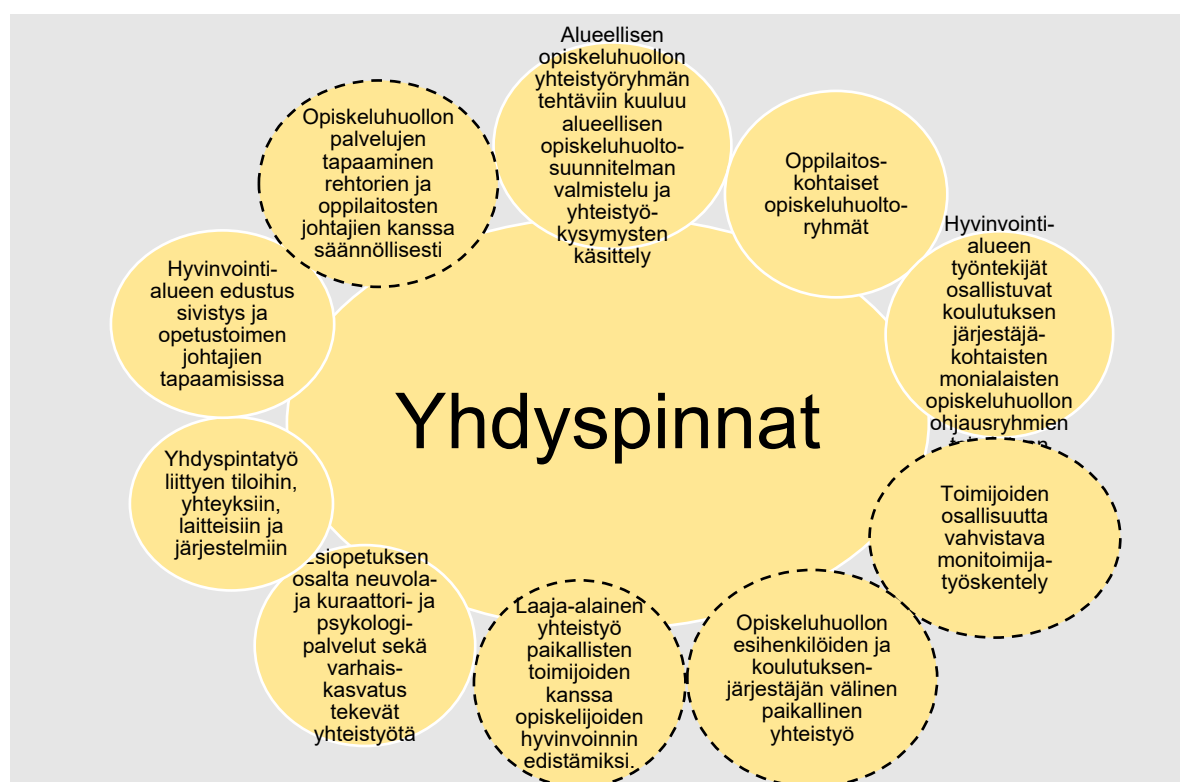
Alueellisen opiskeluhoitollon yhteistyöryhmän viestinnällisenä tavoitteena on vuorovaikutteinen ja toimiva viestintä. Alueelliselle yhteistyöryhmälle on laadittu oma Teams-kanava, josta löytyy asiakirjat, kokousmuistot ja asiantuntijoiden yhteystiedot. Teamsin avulla voidaan tarvittaessa myös viestiä sähköpostin ja puhelimen lisäksi. Seuraavan lukuvuoden tavoitteena on, että yhteistyöryhmän viestintä siirtyisi pääasiallisesti reaaliaikaiseen teams-viestintään. Tämän lisäksi ryhmän kokouksiin varataan aikaa "muiden asioiden" käsittelyyn, jolla tuetaan suoraa kommunikointia. Yhteistyöryhmän sujuvan toiminnan edistämiseksi yhteistyöryhmän toiminta suunnitellaan kalenterivuositain ja tulevista kokouksista lähetetään kalenterikutsu sähköisesti välittömästi edellisen kokouksen jälkeen. Varsinainen kokouskutsu aikatauluineen ja kokousaiheineen lähetetään sähköpostitse työryhmän varsinaisille jäsenille vähintään kaksi viikkoa ennen kokousta yhteistyöryhmän sihteerin toimesta. Jos varsinainen jäsen on estynyt osallistumasta, välittää hän kutsun varajäsenelleen, mikäli se on nimetty. Ryhmän kokouksista laaditaan sihteerin toimesta muistio, joka tallennetaan yhteistyöryhmän Teams-kanavalle sekä alueellisen yhteistyöryhmän verkkosivuille (käytännöstä sovitaan 11.9.2024 palaverissa).

Hyvinvointialueella alueellisen opiskeluhuollon yhteistyöryhmän toiminnan tiedottamisesta vastaavat opiskeluhuollon palveluesihenkilöt, palvelupäälliköt sekä palveluyksikköjohtaja. Opiskeluhuollon työntekijöitä tiedotetaan ryhmän toiminnasta työpaikkakokouksissa, kehittämispäivillä, erilaisilla ohjeistuksilla ja sähköpostitse. Koulutuksenjärjestäjät vastaavat oman henkilökuntansa tiedottamisesta. Paikalliset opiskeluhuoltoryhmät vastaavat opiskelijoiden ja huoltajien tiedotuksesta.

4 SUUNNITELMA HYVINVOINTIALUEEN JA KOULUTUKSEN JÄRJESTÄJIEN VÄLISESTÄ YHTEISTYÖSTÄ OPIKSELUHUOLLON KOKONAISUUDEN TOTEUTTAMISEKSI

4.1 Opiskeluhuollon järjestäminen ja yhdyspinnat

Kuvassa 5 on kuvattu opiskeluhuollon yhdyspintoja (kts. Kuva 5). Katkoviivalla ympäröidyt yhdyspinnat, on tunnistettu kehittämiskohteiksi, koska on tunnistettu, että nämä eivät vielä ole täysin yhdenvertaisesti toiminnassa.

Kuva 5. Hyvinvointialueen ja koulutuksen järjestäjien väliset yhdyspinnat (Alueellisen opiskeluhoitosuunnitelman alatyöryhmät kevät 2024)

4.1.1 Alueellinen opiskeluhoollon yhteistyöryhmä ja sen tehtävät

Hyvinvointialueen on yhdessä alueensa koulutusten järjestäjien kanssa muodostettava alueellinen opiskeluhoollon yhteistyöryhmä. Yhteistyöryhmässä tulee lisäksi olla alaikäisten vanhempien tai huoltajien sekä opiskelijoiden edustajia, opiskeluhoollon työntekijöiden edustajia sekä tarvittaessa muita yhteistyötahoja. Yhteistyöryhmä toimii hyvinvointialueen ja sen alueella toimivien koulutuksen järjestäjien yhteistyöelimenä. (Oppilas- ja opiskeluhoollolaki 2013.)

Alueellisen yhteistyöryhmän tehtävät

- 1) valmistella alueellinen opiskeluhoollon suunnitelma hyvinvointialueen aluevaltuustolle
- 2) seurata alueellisen opiskeluhoollon suunnitelman toteutumista sekä lisäksi opiskeluhoollon palvelujen, koulutuksen järjestäjien, sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen sekä muiden tarvittavien palvelujen yhteistyön toteutumista
- 3) käsitellä hyvinvointialueen ja sen alueella toimivien koulutuksen järjestäjien välisiä opiskeluhoollon yhteistyökysymyksiä
- 4) huolehtia muista kuin 1–3 kohdassa tarkoitetuista sille erikseen annettavista tehtävistä

4.1.2 Koulutuksen järjestäjäkohtaiset opiskeluhoollon ohjausryhmät

Pohjois-Savon hyvinvointialueella toimii koulutuksenjärjestäjien opiskeluhoollon ohjausryhmiä. Koulutuksen järjestäjillä voi olla myös yhteisiä ohjausryhmiä. Ryhmät ovat monialaisia eli niissä on myös hyvinvointialue edustettuna. Koulutuksen järjestäjän opiskeluhoollon ohjausryhmä kokoontuu säännöllisesti niin, että ryhmän on mahdollista toteuttaa sen lakisääteistä tehtävää.

Koulutuksen järjestäjän opiskeluhoollon ohjausryhmään kuuluu

- koulutuksen ja opetuksen järjestäjän tai järjestäjien edustajat

- hyvinvointialueen opiskeluhoitopalveluiden edustajina ovat opiskeluhoollon esihenkilöt, jotka nimeävät ryhmään muut ammattilaiset niin, että ohjausryhmässä on edustus kaikilta niiltä koulutusasteilta, joita ryhmä koskee
- opiskelijoiden ja huoltajien edustus
- tarvittaessa mukaan kutsutaan yhteistyöverkoston edustajia (esim. Lastensuojelu, lapsiperheiden sosiaalityö, neuvola, lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelut, seurakunta, Ankkuri -työryhmä, nuorisotoimi, Ohjaamo)

4.1.3 Oppilaitoskohtaiset opiskeluhoitoryhmät

Esiopetusyksikön, koulun ja oppilaitoksen opiskeluhoollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista vastaa monialainen oppilaitoskohtainen opiskeluhoitoryhmä. Oppilaitoskohtaista opiskeluhoitoryhmää johtaa koulutuksen järjestäjän nimeämä edustaja, joka toimii kokoon kutsujana. Esiopetuksella voi olla joko yksikkökohtaisia tai usean yksikön yhteisiä opiskeluhoitoryhmiä tai ne voivat osallistua perusopetuksen koulun opiskeluhoitoryhmään.

Opetushallitus on ohjeistanut tarkemmin opiskeluhoitoryhmän tehtävistä. Kokouksista tuodaan tarvittaessa asioita alueellisen yhteistyöryhmän tietoon ja käsiteltäväksi.

Oppilaitoskohtaisella opiskeluhoitoryhmällä voi olla erilaisia koulutuksenjärjestäjäkohtaisia nimityksiä kuten yhteisöllinen hyvinvointiryhmä (YHR) tms. Opiskeluhoitoryhmän kokoonpanosta, toimintatavoista ja tehtävistä päätetään paikallisesti. Ryhmän kokoonpano perustuu koulutuksen järjestäjän ja opiskeluhoitopalveluista vastaavien tahojen yhteiseen päätökseen.

Opiskeluhoitoryhmän tehtävänä on suunnitella, toteuttaa, arvioida ja kehittää opiskeluhoollon kokonaisuutta ja erityisesti yhteisöllistä työtä. Ryhmä on kokoonpanoltaan monialainen eli ryhmässä on opetushenkilöstön lisäksi koulu- ja opiskeluterveydenhuollon sekä psykologi- ja kuraattoripalvelujen ammattilaisia. Koska ryhmän keskeinen tehtävä on yhteisöllisyyden edistäminen, on välttämätöntä, että ryhmään kuuluvat myös oppilaiden, opiskelijoiden ja esiopetuksen ja koulujen osalta huoltajien edustus. Opiskeluhoitoryhmän työskentely on yhteisöllistä ja ennaltaehkäisevää. Työn kohteena voi olla ryhmä, luokka tai koko yhteisö. Asioita

käsitellään yleisellä ja yhteisöllisellä tasolla, eikä ryhmä koskaan käsittele yksittäistä oppilasta tai opiskelijaa koskevaa asiaa.

4.1.4 Oppilaitoksen kriisiryhmä

Jokaisessa oppilaitoksessa tulee sopia koulun sisällä toimivasta ydintyöryhmästä, joka ensisijaisesti ottaa koulun puolesta kantaa kriisikysymyksiin ja joka on perehtynyt kriisien psykososiaalisen tuen suunnitteluun ja toteuttamiseen. Olennaista, että kriisiryhmä on oppilaitosvetoinen, mutta opiskeluhuoltopalvelut ovat siinä vahvasti mukana edustettuina.

Opiskeluhuoltopalvelujen henkilöstö (psykologi, kuraattori ja terveydenhoitaja) ovat keskeisessä roolissa järjestettäessä ensivaiheen psykososiaalista tukea oppilaille ja kouluyhteisölle. Vakavammissa kriiseissä, ja muulloinkin aina tarpeen vaatiessa, tuki oppilaitoksilla järjestetään yhteistyössä hyvinvointialueen sosiaali- ja kriisipäivystyksen kanssa. Vahvempaa, pidempikestoista tai kouluajan ulkopuolista tukea tarvitsevat lapset/nuoret ohjataan aina alueen sosiaali- tai terveydenhuollon palvelujen kriisituen piiriin.

Kriisitilanteiden hoitamiseen varaudutaan oppilaitoksissa kriisisuunnitelmalla, joka sisältää ohjeistuksen, miten yhteistyö ja psykososiaalinen tuki koulussa/oppilaitoksessa järjestetään. Koulun kriisisuunnitelmassa tulee olla rakenne, jossa on selkeästi erottuva osa äkillisissä kriiseissä toimimista varten. Voi olla, että osa kriisisuunnitelmasta on julkisesti saatavilla ja osa siitä syytä olla vain koulun henkilöstön ja opiskeluhuoltopalvelujen henkilöstön saatavilla. Ajantasaisen tiedon nopea ja eheä saavutettavuus kaikille olennaisille toimijoille varmistettava, ja tästä huolehdittava myös henkilöstövaihdosten yhteydessä.

Kriisisuunnitelmasta vastaa rehtori yhteistyössä opiskeluhuoltopalveluiden ammattilaisten kanssa. Koulutuksen järjestäjän kriisisuunnitelma on ohjeistustasolla kuvattu opetussuunnitelman opiskeluhuoltoa koskevassa luvussa.

4.1.5 Oppilaitosympäristön terveellisuuden, turvallisuuden ja oppilaitosyhteisön hyvinvoinnin edistäminen ja seuranta

Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon tehtävänä on oppilaitosympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä oppilaitosyhteisön hyvinvoinnin edistäminen ja seuranta. Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto huolehtii tarkastusten ja seurannan säännöllisestä toteutumisesta yhdessä muiden toimijoiden kanssa osana oppilaitoksen opiskeluhuoltoa tai hyvinvointityötä. Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto tuo tarkastukseen tietoa oppilaiden ja opiskelijoiden terveydestä sekä yhteisön hyvinvoinnin ja ympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden tilanteesta. Tehtävää toteutetaan tarkastamalla oppilaitokset kolmen vuoden välein (terveydenhuoltolaki 1326/2010). Oppilaitosten terveellisuuden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin tarkastus tehdään yhteistyössä eri viranomaisten ja muiden tahojen kanssa (asetus 338/2011). Se on useiden eri viranomaisten vastuulla. Yhteistyö edellyttää toimivia rakenteita sekä yhteistä sopimista toimintatavoista ja vastuista. Opiskeluhuollon ohjausryhmässä tai sen asettamassa työryhmässä sovitaan tarkastusten monialaisesta toteuttamisesta sekä keskinäisestä työn ja tehtävien jaosta eri toimijoiden kesken. (THL 5 2023.)

Terveyden- ja hyvinvoinnin laitos on määritellyt tarkastuksen toteuttamisen tavan ja asiat sekä sen ketä siihen osallistuu. Tarkastuksen ja seurannan tiedot, löydökset ja sovitut toimet dokumentoidaan tähän tarkoitukseen laadituille sähköisille lomakkeille. Ne kokoavat tarkastuksen sisällön yhteen oppilaitoksen näkökulmasta. Dokumentit jaetaan kaikille toimijoille. Tarkastustyöryhmän tehtävänä on raportoida keskeiset tulokset koulutuksen järjestäjän opiskeluhuollon ohjausryhmälle. (THL 5 2023.)

4.1.6 Muut yhteistyömuodot

Yhteistyö nivelvaiheissa

Nivelvaiheella tarkoitetaan tässä suunnitelmassa lapsen siirtymistä varhaiskasvatuksesta esiopetukseen, esiopetuksesta perusopetukseen, perusopetuksesta toiselle asteelle sekä oppilaan siirtymistä toiselle opettajalle, luokka-asteelle tai toiseen kouluun. Oppilaan koulunkäynnin ja opiskelun kannalta olennaisen tiedon siirtäminen on tärkeää, jotta koulussa pystytään huomioimaan opiskelijan vahvuudet ja tuen tarpeet alusta alkaen. Yhteisillä nivelvaiheen käytännöillä pyritään tukemaan opiskelijan koulupolun ja oppimisen kokonaisvaltaisen tuen ja seurannan onnistumista. Opiskeluhuoltopalvelujen toimijat ovat tarvittaessa mukana nivelvaiheen työskentelyssä.

Yhteistyö opiskeluhuoltotyöhön liittyvien hankkeiden kanssa

Kouluilla ja oppilaitoksilla voi olla erilaisia koulunkäyntiä tukevia yhteisöllisen opiskeluhuollon hankkeita. Hyvinvointialueen ja oppilaitosten yhteistyö on tärkeää sekä hankesuunnittelussa että niiden toteutuksessa, jotta peruspalvelujen ja hankkeiden toiminnan kokonaisuudesta muodostuu yhtenäinen ja oppilaitosta / opiskelijoita aidosti palveleva kokonaisuus.

Yhteistyötä hyvinvointialueen työntekijöiden ja koulunkäyntiä tukevien muiden toimijoiden kanssa (esim. koulunuorisotyö, kouluvalmentajat, koulu yhteisötyöntekijät) tulee aktiivisesti edistää.

5 ARVIOT OPISKELUHUOLTOPALVELUJEN KOKONAISTARPEESTA JA SUUNNITELMA VOIMAVAROJEN KOHDETAMISESTA

Pohjois-Savon hyvinvointialue pyrkii järjestämään psykologi- ja kuraattoripalvelut sitovien mitoitusten mukaisesti. Terveystenhoitajien ja lääkäreiden palvelut pyritään järjestämään mitoitussuosituksen mukaisesti. Oppilaitokset toimittavat hyvinvointialueen opiskeluhuollon esihenkilöille ajantasaisen tiedon opiskelijamäärästä.

Opiskeluhuoltopalveluiden henkilöstömitoituksia ohjaa kouluterveydenhuollon osalta terveyden- ja hyvinvoinnin laitoksen laatima suositus vuodelta 2023, opiskeluterveydenhuollon osalta suositus vuodelta 2021. Kuraattori- ja psykologityön lakisääteiset sitovat mitoitukset on määritelty oppilas- ja opiskelijahuoltolaissa (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 2013, 7§, 9a§, 15§).

Kouluterveydenhoidon terveydenhoitajien mitoitussuositus yhtä henkilötövuotta kohti	460
Opiskeluterveydenhoidon terveydenhoitajien mitoitussuositus yhtä henkilötövuotta kohti	570
Kouluterveydenhuollon lääkäreiden mitoitussuositus yhtä henkilötövuotta kohti	2100

Opiskeluterveydenhuollon lääkäreiden mitoitussuositus yhtä henkilötyövuotta kohti	1800
Oppilaitoskohtainen mitoitus opiskeluhuollon kuraattorille	670
Oppilaitoskohtainen mitoitus opiskeluhuollon psykologille	780

Paikallisesti pyritään huomioimaan oppilaitosten ja asiakaskunnan erityistarpeet.

Hyvinvointialueen esihenkilöt tiedottavat koulutuksenjärjestäjiä opiskeluhoitopalvelujen ajantasaisesta henkilöstötilanteesta.

7 TOIMENPITEET ALUEELLISEN OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMAN TOTEUTTAMISEKSI JA SEURAAMISEKSI

Hyvinvointialueella tulee olla valtuustokausittainen alueellinen opiskeluhoitosuunnitelma hyvinvointialueen vastuulla olevien opiskeluhoitopalvelujen järjestämiseksi. Suunnitelma hyväksytään hyvinvointialueen aluevaltuustossa ja se on tarkistettava ja päivitettävä tarvittaessa.

Suunnitelman tavoitteet ja seuranta

Tavoite	Mittari	Seuranta-ajankohta	Vastuutaho
1. hyvinvoivat opiskelijat <ul style="list-style-type: none"> opiskelijoiden osallisuuden vahvistaminen tunne- ja vuorovaikutustaitojen vahvistaminen 	Pohjois-Savon hyvinvointisuunnitelman mukaiset seurantamittarit	Vuosittain osana Pohjois-Savon hyvinvoinnin vuosiraporttia	HYTE- ja osallisuus palveluyksikkö kokoaa ja käydään läpi opiskeluhoiton ohjausryhmässä
2. toimivat ja laadukkaat yhteisölliset opiskeluhoitotyöryhmät oppilaitoksissa	TEAvisari (2v välein tieto) <ul style="list-style-type: none"> johtaminen; opiskeluhoitotyöryhmän kokoontuminen, poissaolojen seuranta opiskeluhoitotyöryhmän kokoonpano koulujen terveellisuuden ja turvallisuuden tarkastusten toteutuminen koulukuraattori, psykologi, terveydenhoitaja- ja koululääkäriresurssi 	Vuosittain osana Pohjois-Savon hyvinvoinnin vuosiraporttia	Koulutuksen järjestäjät omalta osaltaan Opiskeluhoiton ohjausryhmä

	<ul style="list-style-type: none"> • oppivelvollisuuden keskeyttäjät/koulupudokkaat • Kouluterveyskysely: palveluihin pääsy ja saavutettavuus 		
3. työskentelypainopisteen siirtäminen yksilötyöstä yhteisölliseen työhön	<ul style="list-style-type: none"> • yksilökäyntien määrät: tavoitteena käyntimäärien väheneminen • oppilaitoskyselyt 		
4. tasavertaiset palvelut, jonka pohjan luovat yhtenäiset ohjeistukset, selkeät työnkuvaukset ja toimintatavat, toimivat yksilökohtaisen opiskeluhuollon monialaiset asiantuntijaryhmät	<p>Kouluterveyskysely (2v välein tieto):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Palveluun (koulukuraattori, psykologi, kouluterveydenhoitaja, lääkäri) pääsyn indikaattorit • asiakasmäärien suhdetta henkilöstön määrään 	Vuosittain osana Pohjois-Savon hyvinvoinnin vuosiraporttia	<p>Koulutuksen järjestäjät omalta osaltaan</p> <p>Opiskeluhuollon ohjausryhmä</p>

Alueellinen opiskeluhooltosuunnitelma perustuu 13 §:ssä tarkoitettuihin hyvinvointialueen alueella sijaitsevien koulutuksen järjestäjien opiskeluhooltosuunnitelmiin ja sen tulee sisältää

- 1) opiskeluhooltopalvelujen alueellisen toteuttamisen tavoitteet ja keskeiset periaatteet
- 2) suunnitelma hyvinvointialueen ja koulutuksen järjestäjien välisestä yhteistyöstä opiskeluhoollon kokonaisuuden toteuttamiseksi
- 3) hyvinvointialueen alueella sijaitsevien koulutuksen järjestäjien opiskeluhooltosuunnitelmista ilmenneet arviot opiskeluhooltopalvelujen kokonaistarpeesta ja muut mahdollisesti tarvittavat toimenpiteet
- 4) suunnitelma opiskeluhooltopalvelujen voimavarojen kohdentamisesta
- 5) toimenpiteet alueellisen opiskeluhooltosuunnitelman toteuttamiseksi ja seuraamiseksi.

Edellä mainitut sisältökohdat on kuvattu tässä suunnitelmassa. Aluevaltuuston hyväksymisen jälkeen sisällöstä työstetään luettavampi materiaali kuntalaisten, koulutuksen järjestäjien ja päättäjien käyttöön.

7.1 Opiskeluhooltopalveluiden omavalvonta

Omavalvonnan keinoin seurataan opiskeluhooltopalveluiden toteutumista ja laatua. Omavalvonnan toteuttaminen on osa henkilöstön päivittäistä työtä. Se sisältää asiakkaille tarjottavan palvelun saatavuuden, jatkuvuuden, laadun, turvallisuuden, yhdenvertaisuuden ja

osallisuuden arvioinnin sekä kehittämisen. Omavalvontaa ohjaa valvontalaki (Valvira 2024). Pohjois-Savon hyvinvointialueella opiskeluhoitopalveluista laaditaan valvontalain (2024) mukaiset toimintakohtaiset (kouluterveydenhuolto, opiskeluterveydenhuolto, kuraattoripalvelut, psykologipalvelut) omavalvontasuunnitelmat lukuvuoden 2024–2025 aikana. Lukuvuoden alussa oppilaitoskohtaiset resurssit käydään syksyn ensimmäisessä alueellisen opiskeluhoiton yhteistyöryhmässä yhdessä läpi.

Pohjois-Savon hyvinvointialueella toimii oma erillinen valvontayksikkö, joka toteuttaa suunnitelmallista valvontaa hyvinvointialueen omiin yksiköihin. Hyvinvointialueen valtuustolla on viimekätinen valvontavastuu hyvinvointialueen tehtävien lainmukaisesta järjestämisestä ja riittävästä omavalvonnasta.

Opiskeluhoitopalvelut tekevät vuosittain arvion työn vaaroista ja riskeistä toimintayksiköittäin, jotka tallennetaan riskienhallintajärjestelmään. Riskienhallinnan varautuminen liittyy työyhteisön jatkuvaan kouluttamiseen huolehtimalla mm. koulujen turvallisuuskävelyt yhteistyössä kuntien sivistystoimen kanssa, turvallisuusvideot, suojarusteet, hälytysjärjestelmistä säännöllinen tiedottaminen, turvallisuus - ja ensiapukoulutukset. Tietoturvariskeistä työntekijät noudattavat Pohjois-Savon hyvinvointialueen voimassa olevia ohjeistuksia.

7.2 Hyvinvoivat opiskelijat

Opiskelijoiden hyvinvointia arvioidaan opiskeluterveydenhuollon vaikuttavuuden seurannan kautta eri raporteista koottujen indikaattoreiden ja mittareiden avulla. Opiskeluhoitopalveluissa hyödynnetään hyvinvointikertomuksia ja -suunnitelmia, oppimisympäristön terveellisyyden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin tarkastuksia, yhdenmukaisia asiakaskyselyjä ja THL:n tiedonkeruita: TEA-viisaria, kouluterveyskyselyä ja opiskeluhoitopalveluiden seurantakyselyä.

Kouluterveyskyselyyn vastaavat oppilaat ja heidän vanhempansa ja OPA-tiedonkeruuseen opiskeluhoillon ammattilaiset. Kyselyiden tuloksia käytetään toiminnan ja laadun kehittämisessä ja varmistamisessa yhdessä oppilaitosten kanssa. Muita palautekyselyitä ei kouluterveydenhuollossa kerätä. Asiakkailla on kuitenkin mahdollisuus jättää palautetta halutessaan myös esihenkilölle. Pohjois-Savon hyvinvointialueen laaja alueellinen

hyvinvointikertomus ja -suunnitelma kokoaa yhteen alueen terveyteen ja hyvinvointiin liittyvät tärkeimmät tiedot ja myös palveluiden vaikuttavuudesta, saatavuudesta ja laadusta. Opiskeluhuollon indikaattoreiden ja mittareiden paikallista arviointia tapahtuu opiskeluhooltoryhmien ja niiden ohjausryhmien toimesta.

7.3 Toimivat ja laadukkaat yhteisölliset opiskeluhooltoryhmät

Yhteisöllisessä opiskeluhooltoryhmässä varmistetaan vuosittain toiminnan tavoite, kokoonpano, kokoontumisaikataulut, asetetut tehtävät ja niiden hoitaminen. Opiskeluhoollon osallistuminen yhteisöllisiin opiskelutyöryhmiin tulee mahdollistaa myös työn suunnittelun ja mitoituksen tasolla.

7.4 Tasavertaiset opiskeluhoollon palvelut

Tasavertaisia palveluja toteutetaan yhtenäisillä ohjeistuksilla, selkeillä tehtäväkuvauksilla ja toimintatavoilla sekä toimivilla yksilökohtaisen opiskeluhoollon monialaisilla asiantuntijaryhmillä. Pohjois-Savon hyvinvointialueella on tavoite tuottaa koko alueella tasavertaisia ja -laatuisia opiskeluhoolltopalveluita. Opiskeluhoolltopalvelujen tasapuolista jakautumista seurataan säännöllisesti esihenkilöiden toimesta mm. seuraamalla asiakasmäärien suhdetta henkilöstön määrään. Äkillisiin henkilöstömuutoksiin pyritään reagoimaan nopeasti ja henkilöstön liikkuvuus eri alueiden kesken mahdollistetaan, jotta tasavertaiset opiskeluhoolltopalvelut toteutuvat.

9 LÄHTEET

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 2013. [Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX®](#) Viitattu 2.8.2024.

Pohjois-Savon hyvinvointialue 2023. [Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma](#). Viitattu 22.7.2024.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos THL 1, 2024: Opiskeluhoito [Opiskeluhoito - THL](#). Viitattu 19.7.2024

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos THL 2, 2023: [Yhteisöllinen opiskeluhoito - THL](#) Viitattu 22.7.2024.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 3, 2024: lapset, nuoret ja perheet. Kouluterveydenhoito. <https://thl.fi/aiheet/lapset-nuoret-ja-perheet/sote-palvelut/opiskeluhoito/kouluterveydenhoito> Viitattu 18.7.2024.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 4, 2024: lapset, nuoret ja perheet. Opiskeluterveydenhoito. <https://thl.fi/aiheet/lapset-nuoret-ja-perheet/sote-palvelut/opiskeluhoito/opiskeluterveydenhoito> Viitattu 18.7.2024

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos THL 5, 2023. [Terveellisyyden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin tarkastus](#). Viitattu 22.7.2024.

Valvira 2024. Määräys sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajan palveluyksikkökohtaisen omavalvontasuunnitelman sisällöstä, laatimisesta ja seurannasta. [01_Valvira_maarays_1_2024.pdf](#) Viitattu 22.7.2024.